

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

Относно: *Прилагане на т. 4.2 от Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование № Д01-100/11.06.2018 г.(КТД)*

С цитирания текст от КТД е прието, че за работниците и служителите, членове на организациите на работодателите и синдикатите, страни по договора, дните обявени за неучебни при условията на чл. 105, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) се считат за неприсъствени дни, но не повече от 5 дни годишно.

Съгласно чл. 105, ал. 5 от ЗПУО неучебни са и дните, в които образователният процес в училището е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт. Следователно, за да се породи правото по чл. 42, т. 4.2 от КТД е необходимо да е налице задължително предписание на компетентен орган, определен в нормативен акт, което да съдържа изрично указание за преустановяване на учебния процес. Доколкото запитването Ви е свързано с обявяване за неучебни дни при грипна епидемия, следва да се отбележи, че в тези случаи „компетентен орган“ по смисъла на чл. 105, ал. 5 от ЗПУО са органите на държавния здравен контрол по Закона за здравето. В тези случаи, учебният процес следва се преустанови в изпълнение на задължителното предписание на РЗИ и като пряка последица от него. Необходимо е да се отбележи, че в хипотезата на чл. 105, ал. 5 от ЗПУО не попадат случаите, в които актовете на съответните компетентните органи съдържат само препоръка към друг компетентен орган да предприеме необходимите действия за преустановяване на учебния процес, каквито са случаите, при които РЗИ издава препоръка към министъра на образованието и науката да издаде заповед за обявяване на дните за неучебни на основание чл. 105, ал. 1 от ЗПУО. В тези случаи няма да е налице хипотезата на чл. 105, ал. 5 от ЗПУО.

От анализа на чл. 42, т. 4.2 от КТД следва, че волята на страните е работниците и служителите, членове на организациите на работодателите и синдикатите, страни по договора, да не присъстват на работното си място, т.е. да не изпълняват служебните си задължения, в дните, обявени за неучебни по реда на чл. 105, ал. 5 от ЗПУО. Неучебните за учениците дни не във всички случаи са неработни, съответно неприсъствени, за персонала в училището. Режимът на работните и неработните, съответно неприсъствените за работниците и служителите дни, се съдържа в Кодекса на труда. Съгласно чл. 154, ал. 3 от КТ компетентен орган за обявяване на неприсъствени дни, извън определените от законодателя, е Министерският съвет.

Систематичното място на чл. 42, т. 4.2 от КТД е в раздел V Работно време, почивки и отпуски, а в основния текст на чл. 42 изрично е посочено, че той има за предмет определяне на по-големи размери на отпуските по чл. 155 и чл. 156 от КТ. Разпоредбите на чл. 42 са проявление на чл. 156а от КТ. Доколкото обаче предмет на запитването Ви е обявяване на грипна епидемия, считаме, че този случай не попада под хипотезите на чл. 156 от КТ, от което следва, че неприсъствените дни трябва да се оформят, като отпуск по чл. 155 от КТ. Дните по чл. 42, т. 4.2 от КТД са над уговорените размери на основния платен годишен отпуск по КТД.

Този отпуск се разрешава с писмена заповед на директора на училището, която се издава на основание чл. 155, ал. 1, във връзка с чл. 172, ал. 1 от КТ и чл. 42, т. 4.2 от КТД. В заповедта следва да се посочи и задължителното предписание на компетентния орган по смисъла на чл. 105, ал. 5 от ЗПУО.

Относно въпроса дали инцидент по време на тези неприсъствени дни ще се счита за трудова злополука, следва да се има предвид, че съгласно чл. 55, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) трудова злополука е всяко внезапно увреждане на здравето станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт. Безспорно е, че по времето, през което работникът или служителят ползва платен отпуск, разрешен от работодателя, той не изпълнява работата си по трудовото правоотношение, поради което не се намира в хипотезата на чл. 55, ал. 1 от КСО.

X

Красимир Вълчев
Министър на образованието и науката